

Преводът на страницата е генериран чрез машинен превод [Връзка]. Машинните преводи могат да съдържат грешки, които да водят до нарушаване на яснотата и точността. Омбудсманът не поема отговорност за евентуални несъответствия. За най-надеждна и правно издържана информация направете справка с: изходната версия в английски препратката по-горе. За повече информация вижте нашата [езикова политика](#) и [политика за превода](#) [Връзка].

Решение относно правомощията на омбудсмана да разследва разглеждането от страна на Съда на Европейския съюз на опасения относно спазването на неговия кодекс за поведение на членовете на Съда (случай 1072/2021/NH)

Решение

Случай 1072/2021/NH - Открит на 19/07/2021 - Решение от 27/06/2022 - Засегната институция Съд на Европейския съюз (Няма основания за допълнителни проверки) |

Делото се отнася до публични коментари, направени от генерален адвокат на Съда на Европейския съюз (Съда на ЕС) относно проекта на законодателен акт на ЕС за цифровите пазари, докато законодателният процес е в ход. Жалбоподателят, организация за защита на потребителите, е на мнение, че Съдът на ЕС не е разгледал правилно това потенциално нарушение на своя кодекс за поведение.

Омбудсманът отправи редица въпроси към Съда на ЕС. Съдът на ЕС твърди, че омбудсманът няма правомощия да разглежда жалбата, тъй като тя се отнася до правораздавателната роля на Съда.

Становището на омбудсмана относно нейния мандат се различава от становището на Съда на ЕС. Същевременно, тъй като по-нататъшните проверки не биха били от значение, омбудсманът приключи случая.

Контекст на жалбата

1. През март 2021 г. генерален адвокат на Съда на Европейския съюз (наричан по-долу: „Съдът на ЕС“) участва в интервю с правно списание и направи коментари относно проекта на законодателен акт на ЕС за цифровите пазари [1] , докато законодателният

процес все още продължаваше.

2. Генералните адвокати имат същия ранг като съдиите в Съда. [2] Ролята им е да дават становище, при пълна независимост, по дело, по което съдиите обсъждат делото. Въпреки че техните становища не са обвързващи, те често се следват от съдиите.

3. Жалбоподателят е организация на гражданското общество, представляваща независими организации на потребителите в Европа. [3] Жалбоподателят оспори коментарите на генералния адвокат, тъй като според него те биха могли да повлияят на текущите политически преговори, които се провеждат в рамките на законодателния процес. Освен това те могат да засегнат общественото възприятие за безпристрастността на генералния адвокат.

4. През април 2021 г. жалбоподателят изпрати писмо до председателя на Съда, в което изрази посочените по-горе опасения. Жалбоподателят счита, че забележките на генералния адвокат повдигат въпроси във връзка със задълженията му като член на Съда съгласно Кодекса за поведение на Съда на ЕС [4] Жалбоподателят цитира член 7, параграф 3 от Кодекса за поведение, в който *се посочва, че „членовете действат и изразяват сдържаността, която изисква тяхната длъжност“*, както и член 4, параграф 2: *„Членовете не могат да действат или да се изразяват чрез какъвто и да е носител по начин, който влияе неблагоприятно на общественото възприятие за тяхната безпристрастност“*.

5. Председателят на Съда отговори, че Съдът на ЕС е упълномощил генералния адвокат да участва в интервюто и че неговите коментари изразяват личното му мнение. Председателят обясни, че членовете на съдебната власт, т.е. съдиите и генералните адвокати, имат право да изразяват личното си мнение. Те обаче следва да проявяват сдържаност при упражняването на свободата си на изразяване във всички случаи, когато има вероятност правомощията и безпристрастността на съдебната власт да бъдат поставени под въпрос. В това отношение председателят подчертава, че коментарите на генералния адвокат нямат никаква връзка с висящо пред Съда дело.

6. Недоволен от отговора на председателя, през юни 2021 г. жалбоподателят се обърна към Европейския омбудсман.

Мандат на омбудсмана

7. От член 228 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва, че омбудсманът може да разглежда жалби, засягащи Съда на ЕС, само ако те не се отнасят до неговата „съдебна роля“.

8. Омбудсманът счете, че жалбата не засяга съдебните функции на Съда на ЕС, и започна проверка. В решението се взема предвид, че в отговора си до жалбоподателя председателят на Съда е подчертал, че пред Съда няма висящо дело, свързано с

направените коментари.

9. Омбудсманът поиска от Съда на ЕС да отговори на жалбата. Съдът на ЕС не е съгласен, че жалбата е в рамките на правомощията на омбудсмана, въпреки че е отговорил на жалбата. Отговорът беше предоставен на жалбоподателя, за да се съберат неговите коментари. След това омбудсманът изпрати допълнително писмо до Съда на ЕС относно нейния мандат [5] Омбудсманът получи втория отговор на Сметната палата, както и втория кръг от коментари от жалбоподателя. Кореспонденцията между Омбудсмана и Сметната палата е публикувана на уебсайта на омбудсмана.

Аргументи, представени на омбудсмана

От Съда на ЕС

10. Съдът на ЕС счете, че случаят попада извън правомощията на омбудсмана. Тя твърди, че всяко ограничаване на правото на свобода на изразяване на мнение на член на Съда подлежи на определени процедури, които се прилагат от самата съдебна власт. Сами по себе си производствата представляват израз на независимостта на съдебната власт, което изисква съответният съд да упражнява функциите си изцяло самостоятелно. Съдът на ЕС също така счете, че само коментари, направени от член на Съда, които оказват влияние върху способността му да допринася за процеса на вземане на съдебни решения, могат да се считат за нарушение на задълженията на този член на ЕП за безпристрастност и свобода на преценка. Случаят не е такъв.

11. След искането на Омбудсмана за разяснения Съдът на ЕС допълнително обясни, че Кодексът за поведение трябва да се тълкува в светлината на контекста и преследваните цели. Задълженията за безпристрастност и дискретност, определени в членове 4 и 7 от Кодекса за поведение, служат за конкретна цел: да се осигури ефективна правна защита, т.е. да се гарантира справедлив съдебен процес. Съдът на ЕС заяви, че целта на тези задължения е по-специално да се защитят самите съдебни производства от неправомерна намеса, а не от други външни процеси, като например политически преговори.

12. Съдът на ЕС също така поясни, че всяка оценка на това дали даден член на ЕП е нарушил Кодекса за поведение ще се извършва от съдиите. Като такава такава оценка е част от съдебната роля на Съда на ЕС и, каза Съдът на ЕС, извън мандата на омбудсмана.

От жалбоподателя

13. Жалбоподателят изрази несъгласие с оценката на Съда на ЕС, че член на Съда би нарушил задълженията си за безпристрастност и дискретност само в случай на

потенциално въздействие върху процеса на вземане на съдебни решения. Жалбоподателят твърди, че отговорът на Съда на ЕС не е разгледал потенциалното въздействие, което забележките, направени от генералните адвокати, биха могли да повлияят на законодателния процес и следователно подкопават принципа на разделение на властите. Договорът не предоставя никаква роля на Съда на ЕС в процеса на приемане на законодателството на ЕС.

14. Освен това жалбоподателят твърди, че задълженията съгласно Кодекса за поведение (член 7, параграф 3 и член 4, параграф 2) следва да изискват от всички членове на Палатата да се въздържат от изразяване на мнения, които биха могли да попречат или да окажат неправомерно влияние върху законодателния процес на ЕС. Ако това тълкуване не е в духа на Кодекса за поведение, жалбоподателят поставя под въпрос ефективността на разпоредбите на Кодекса за предотвратяване на ситуации като възникналите в този случай. Ако случаят наистина е такъв, защо Кодексът за поведение би се прилагал и за бивши членове на Съда, които вече не участват в процеса на вземане на съдебни решения?

15. Според жалбоподателя не е било достатъчно Съдът на ЕС да отхвърли въпроса за неправомерното въздействие върху законодателния процес на ЕС и разделението на властите между институциите на ЕС като просто „външен процес“. Законодателните процеси на ЕС, каза жалбоподателят, са неразделна част от функционирането на ЕС.

16. Жалбоподателят настоя, че Омбудсманът има правомощието да разследва жалбата си, тъй като тя не се отнася до дело, заведено от Съда на ЕС в изпълнение на неговите съдебни функции. Жалбоподателят поиска от Омбудсмана да препоръча на Съда на ЕС в Кодекса за поведение изрично да се посочва, че задълженията за безпристрастност и дискретност изискват от членовете на ЕП да се въздържат от изявления, които могат да повлияят на законодателния процес на ЕС.

Оценка на Омбудсмана

17. Омбудсманът не възнамерява да се намесва в независимостта на съдебната власт, която е крайъгълният камък на Съюз, изграден върху принципите на правовата държава. От Договора ясно следва, че Съдът на ЕС, изпълнявайки своята съдебна роля, е извън мандата на Омбудсмана.

18. Омбудсманът приветства факта, че Съдът на ЕС е отговорил по същество на жалбата, въпреки че счита, че жалбата е извън правомощията на омбудсмана.

19. Омбудсманът разбира аргумента на Съда на ЕС, че неговият кодекс за поведение има за цел да се избегне всякакво неправомерно влияние от страна на един от неговите членове върху съдебния процес. Тя обаче е съгласна с жалбоподателя, че това становище е доста ограничително, тъй като не отчита потенциалното влияние, което член на Съда би могъл да окаже върху други процеси, като например процеса на вземане на

законодателни решения на равнището на Съюза.

20. Омбудсманът отбелязва, че през същия месец, в който са настъпили фактите по настоящото дело, генералният адвокат е участвал в онлайн събитие относно интелектуалната собственост в сектора на здравеопазването. Той участва и в друго събитие през ноември 2021 г. относно законодателния акт за цифровите пазари, организирано от италиански мозъчен тръст.

21. Спорният въпрос е дали Кодексът за поведение, по-специално когато установява принципи относно безпристрастността и свободата на преценка на членовете на Съда, е присъща част от съдебната дейност на Съда, или по-скоро административен документ, в който се определят деонтологичните задължения на членовете на ЕП и когато те действат извън съдебната зала. Формулировката на Кодекса изглежда предполага последния. Решение на Общия съд от 2019 г. също изглежда подкрепя становището, че Кодексът за поведение няма за цел да установи правила относно правораздавателната дейност на Съда на ЕС [6]. В същото решение обаче се стига до заключението, че Кодексът за поведение не може да бъде квалифициран нито като акт от съдебен характер, нито като акт с изключително административен характер [7].

22. Становището на Омбудсмана относно нейния мандат се различава от становището на Съда на ЕС. Тя счита, че Кодексът за поведение е „хибриден“ инструмент: той обхваща деонтологичните задължения на членовете на Съда както когато действат в качеството си на съдебни, така и когато действията им могат да окажат въздействие върху други (несъдебни) процеси. В противен случай Кодексът не би се прилагал за бивши членове на ЕП, тъй като те вече не могат да действат в качеството си на съдебни органи. В този случай Съдът на ЕС твърди, че коментарите на генералния адвокат не са повлияли на способността му да допринася за процеса на вземане на съдебни решения. Като такива те следва да попадат в сферата на извънсъдебните процеси, обхванати от Кодекса за поведение. Следователно случаят следва да попада в обхвата на правомощията на омбудсмана.

23. Съдът на ЕС обаче изясни, че не признава правомощията на Омбудсмана да разследва случая. Въпреки че е от изключително значение Кодексът за поведение да се спазва и Съдът на ЕС да продължава да бъде бдителен в това отношение, омбудсманът счита, че няма смисъл разследването да продължи, като се има предвид позицията на Съда на ЕС.

24. В този контекст омбудсманът приключва случая без по-нататъшни действия.

Извод

Омбудсманът приключва този случай със следното заключение:

Никакви по-нататъшни действия не са оправдани.

Жалбоподателят и Съдът на ЕС ще бъдат информирани за това решение .

Емили О'Райли Европейски омбудсман

Страсбург, 27.6.2022 г.

[1] През декември 2020 г. Европейската комисия предложи законодателен акт за цифровите пазари с цел регулиране на „пазачите на информационния вход“ на интернет; които са големи онлайн платформи с господстващо положение на пазара. За повече информация вж.

<https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-markets-act-ensuring-fair-and-op>
[Връзка]

[2] Съдът на Европейския съюз (институцията) е разделен на две съдилища: Съдът и Общият съд. Съдът разглежда преюдициални запитвания от национални съдилища, някои жалби за отмяна и жалби, докато Общият съд се произнася по жалби за отмяна, подадени от физически лица, дружества и, в някои случаи, от правителства на ЕС (обикновено по въпроси, свързани с конкурентното право, държавната помощ, търговията, селското стопанство, марките и персонала на ЕС). Генералните адвокати служат само в Съда, а не в Общия съд.

[3] „BEUC, Европейската организация на потребителите“. Съкращението означава „*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*“. За повече информация:
<https://www.beuc.eu/> [Връзка]

[4] Кодексът за поведение на членовете и бившите членове на Съда на Европейския съюз (2016/C 483/01), приет на 23 декември 2016 г., има за цел да изясни етичните и деонтологичните стандарти, на които се подчиняват членовете и бившите членове на Палатата. Тя е достъпна тук:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:483:FULL&from=FR>
[Връзка] Палатата актуализира своя Кодекс за поведение през септември 2021 г.

[5] Омбудсманът отбеляза, наред с другото, че в миналото Европейската служба за борба с измамите (OLAF) е разследвала случай относно спазването на Кодекса за поведение.

[6] Вж. решение на Общия съд от 20 септември 2019 г., *Franklin Dehousse* / [Връзка] Съд на Европейския съюз, дело T-433/17, и по-специално точка 82: „Подобен кодекс на поведение по своята концепция и съдържание няма за цел да установи, дори отчасти, правилата, уреждащи правораздавателната дейност на тази институция“ и точка

86: „ този кодекс за поведение, *stricto sensu*, не се отнася до упражняването на съдебни функции “.

[7] Точка 90 от посоченото по-горе съдебно решение.